

به خیر بییت

بۆ پۆلی باخچهی منداڵان و خویندنگای
سه‌ره‌تایی و یانه‌ی کاتی نازاد

لیستەى ناوەرۆك

پۇلى باخچەى مندالان

- 7 يەكەم ھەنگاۋ لە خویندنگادا
7 ھەلۇژاردنى خویندنگا
7 گواستەم ھەمكى ناسان بۇ خویندنگا
7 رۇژىكى نمونەمى بۇ مندانلىكى پۇلى باخچەى مندالان
8 كاروبارى پەروەدە و فېزىكردن
8 تۆى دايك يان باوك گرنگيت
9 گوتوبىژى پېشكەوتن
9 ئەم ياساياتە كە پۇلى باخچەى مندالان دەباتەرىيە
9 شونىنكى دلنبا لەگەل بەھاگەلى تەندروست
10 تەندروستنى قوتابى
10 مندانلەكەت بېمەكر اوھ

خویندنگاى سەرەتايى

- 13 ھەسو مندانلى دەبى بىروا بۇ خویندنگاى سەرەتايى
13 ھەزكردن لە فېزىبون گرنگە بە درىژابى ژيان
13 خویندنگاى جودا
14 دەستپېكردن زووتر بە خویندنگاى سەرەتايى
14 ئەم پېنگەيشتوانە كە لە خویندنگاى سەرەتايى كاردەكەن
14 گوتوبىژى پېشكەوتن و مافى كارتېكردن
15 گواستەم ھەى قوتابيان
15 زمانى زگماك كە سوئدى نىھ
16 يارمەتى تايبەت
16 ئەگەر بخوازن خویندنگاى سەرەتايى بگۆرن
16 نېوروخسار
17 خویندنگاى سەرەتايى سەر بەخۆ
17 چى خویندنگاى سەرەتايى دەباتەرىيە؟

يانەى كاتى نازاد

- 20 جۆر مەكانى پەرسىتارىيى
20 بۇ مندانل لە تەمەنى خویندنى سەرەتايىدا
21 يانەى كاتى نازاد چىھە؟
21 چى يانەكانى كاتى نازاد دەباتەرىيە؟
21 داخواز يانەمە
21 يانەى كاتى نازاد تەمبەلە پشووئى خویندن و رۇژانى خویندن
22 پەرسىتارىيى شەم
22 چەننى خەرجى دەچنى؟
22 دراۋدانەم بە ھۆى نەخۆشپىيە
23 كاتەكان پېشكەش بەكە
23 رۇژانى بەرنامەدانانى كارمەندەكان
23 پشوو لە ھاوينايدا
23 واز ھىنان لە شوئىن

تېگهين و پىناسه

باساى خويندنگا

بېرىر ددرئ له لايىن پەرلەمانەو و نامازە دەکا بۆ نامانجە سەر تاسەر بېهکانى خويندكارى و رېياز و چۆن دەبى کاروبارەكە گەلەبكرىت.

بەرنامەى كاژىر

بېرىر ددرئ له لايىن پەرلەمانەو و نامازە دەکا بۆ كاتى دلىيايىكر اوى ئاراستەكر دنى و انەوتتەو كە قوتاببېهكان مافيان ھەمىە لە وەرگرتنى.

ل گ ر 11 (Lgr 11)

بەرنامەى نەتەوھىي خويندكارى بۆ خويندنگاى زورەملى.

بەرنامەى خويندكارى

بېرىر ددرئ له لايىن مېرىيەو و نامازە دەکا بۆ نامانج و رېيازى بنچىنەى خويندنگاى سەرەتايى و ئەو بايبانەكە دادەنرئىن وەكو بناخە بۆ كاروبارەكە.

بەرنامەى كۆرس

بېرىر ددرئ له لايىن مېرىيەو و نامازە دەکا بۆ نامانجى و انەوتتەوھى بابەتە جۆراوجۆرەكان.

بەرنامەى خويندنگا

شارەوانى بېرىرى بەرنامەى خويندنگا دەدا. باسى ئەو دەكا چۆن خويندنگاكانى شارەوانى دەبىت كارىكەن و پېشېكەن.

بەرنامەى كاروبار

خويندنگا سەرەتايىيەكان بېرىرى بەرنامەى كاروبارەكانى خويان دەدن. باسى ئەو دەكا چۆن خويندنگا كە كارىكا لە ماوەى نىزىكرىن سالى نايىندەدا.

بەرنامەى پېشخستنى تاكەكەسى

(IUP)

بەرنامەىكى نووسراوہ بۆ چۆنپەتەى گەيشتتى قوتابى بە نامانجى بەرنامەكانى كۆرسدا. ئەمە پېكەو دەكرىت بە ھاوكارى قوتابى و مامۇستا و سەرپەرشتەكان.

بەرستيارى بۆ مندالى خويندنگاى سەرەتايى

يانەى كاتى نازاد ناسايىترىن جۆرى پەرستيارىيە پېش و پاشى كاتى خويندنگا.

بەرستيارى پەرەوردە و فېرکردن

بەرستيارى مندالى خويندنگا دەتوانرئ بە شتو مېەكى تر بكرىتېش، نەك وەك يانەى كاتى نازاد، بۆ نمونە باخچەى مندالانى خېزان.

پۆلى باخچەى مندالان

كاروبارى پەروەدە و فېرکردن

لە پۆلە باخچەكانى مندا لان قورمى كار بەكار دەھنېرئ لە باخچەى مندا لان و خوئندنگا. كاروبارى پەروەدە و فېرکردن دەبى بەجۆشخەر بى بۆ پېشكەوتن و فېر بوونى مندا لكە.

ئەركى پەروەردەكارەكان ھاندانى دەستپېشخەرىي و خواستى مندا لكەنە. جاروبارىش كاربان ئەومىيە ھەز و ئارەزوو پەيدا بەكەن لای مندا لكەن بۆ شت بە ھۆى پېشاندىنى ئەو شتەنە بە شۆمىيەك سەرنجبان رابكېشن.

تا نېستائېش بار بىكردن گرنگىيەكى گەورەى ھەمىيە بۆ پېشكەوتنى مندا ل.

كاتى مندا ل شەش سالا نە، بەزۆرى دزوارە بۆى دابنشى بى جوولانەو و گوئىگرنى و چاومروانى سەرە بكا. بۆ فېر بوونى ئەمانە، مندا ل پېويستى بە مەشكردنە لە سەرمەتاي دەستپېكردنى رۆيشتنى بۆ خوئندنگا. لە كۆبوونەوئەى رۆژانەدا، لە نيوان ئەو شتەنە كە مندا لكەن دەيكەن، رايھىنانىيەنە لە سەر دەستھەلگرتن و چاومرئىكردنى سەرە و ماوھدان بە ئەوانىتر قەسەكانىيان ئەواوبكەن.

تۆى داىك يان باوك گرنگىت

تۆى داىك يان باوك مندا لكەت لە ھەموو كەسنىك باشتر دەناسىت. بۆ ئەوە مندا لكەت تا دەتوانى ھەستىكا بە باشى و دلخۆشى لە پۆلى باخچەى مندا لان، گرنگە تۆ بەشدار بېت لە خوئندكارىي مندا لكەت و ھەست بكا تۆ شياوكارىت ھەمىيە بۆ ئەوە لەگەلدا بېت و كار تېيكەبىت.

و ئەك داىك يان باوك شۆمىيەكى خەرىكبوونت بە خوئندنى مندا لكەتەو ئەومىيە بېيئە ئەندام لە ئەنجومەنى داىكوباوكان كە سەر بە خوئندنگايە. ھەروەھا لە نېومسالىكى خوئندندا ھەر نەبى يەكجار داوئەدەكر ئېت بۆ كۆبوونەوئەى داىكوباوكان كە تيايدا زانىارى و ھەردەگرىت لە بارەى ئەو رۆوداوانە كە رۆودەدا لە پۆلى باخچەى مندا لان و دەتوانى پرسىار بەكەى يان باسى بابەتئى بەكەى كە و ا دەزانى گرنگە.

بىگومان دەتوانى لە ھەر كاتى بئەمۆيت قەسەبەكەى لەگەل كارمەندانى پۆلى باخچەى مندا لان ئەگەر شتەكت ھەمىيە دەخوازى بېزانى.

گوتوبیژی پیشکھوتن

یهکار له نیوسالیکی خویندندا گوتوبیژی پیشکھوتن دهکرت، که تیابدا تو و مندالاکمت و ماموستاکمهی چاوتان به یهک دهکوت و قسهدهکمن له باره ی نوموه که تا چ رادهیه مندالاکمت کامرانه له پۆلی باخچهی مندان. نیوه دهستنیسانی نامانج دهکمن؛ به واتایهکتر بریاردهدن مندالاکمت پیویستی به چ مشفکردنکی زیاتره له نایندهی نیزیکدا. له ریگای نوموه، له پۆلی باخچهی مندان له بوارانه دهستنیشاندهکرتین که مندالاکمه پیویستی به بههیزکردنیا ههیه، ههلمهرجیکی لهباری باشتر بو مندالاکمه ههلهکهکوت تا پاشان بگاته نه نامانجان که له خویندنگای سهرمتایی بهدهستههینرت.

نهو یاسایانه که پۆلی باخچهی مندان دهبهنهرتوه

ریسا گشتیهکانی یاسای خویندنگا له باره ی خویندنگاه، پۆلی باخچهی مندانلانیس دهگرتیهوه. بهرنامهی خویندکاریی خویندنگا زورملیکان (Lgr II)، پۆلی باخچهی مندانلانیس دهگرتیهوه. پۆلی باخچهی مندان بهشیکه له خویندنگا و یهکهم ههنگاه له حیههچکردن و نهجامگهاندنی نامانجهکانی بهرنامهی خویندکاریی. له لایهکترهوه ههچ نامانجی زانست نیه له پۆلی باخچهی مندان که دهبی به نهجام بگهینرتین. بهزوری بهرتیههیری خویندنگای سهرمتایی، بهرتیههیری پۆلی باخچهی مندانلانیسه.

شونینکی دنیا لهگهلهههنگهلی تهندرست

ههموو مندالاکان دهبی ههستیکمن به دنیاپی له پۆلی باخچهی مندان. نیمه له خویندنگا چارپوشی ناکهین له ههچ شویهیهک له رهفتاری سووکایهتی پیکردن. ههموو خویندنگاکان بهرنامهی دنیاپیان ههیه، که باسی نهوه دهکا چون مروق کاربکا دژ به نازاردان و چون مامهله لهگهلهیدا بکا نهگهر روویدا. بهرنامه دنیاپیهکه له مألپری خویندنگاکه ههیه. له خویندنگا بناخه ی نرخیی ههیه که ههموو کارمندان پشتگیری لی دهکمن. ههموو مروقمان نرخیان وک یهکه. کور و کچ و پیاو و ژن دهبی ههمان ماف و بواریان ههین. پهیمانی نهتهویهگرتهو مکان له باره ی مندالاهوه دهبی زال بی به سهر کاروبارمکانهوه و بهرتیههوندی مندان و قوتابیان ههردم له پشهوه بیت.

تەندروستىي قوتابى

ھەممۇ قوتابىيەكان لە پۇلى باخچەى مندالانمە تا خوئندنگاى نامادەبى، تەندروستىي قوتابيان لە بەردەستدایە، بە واتابەكيتەر نەخوشغان و پزىشكيان ھەبە. كارى تەندروستىي قوتابى ئەمەبە چاودەتيرى پيشكەوتنى لەشى ھەممۇ قوتابىبە بكات و كاربكات پۇ تەندروستىبەكى باش و ژىنگەى كاركدننىكى باش و خووى ژيانى باش. كارى پيشگير يكدن، سەردانى تەندروستىش دەگر نتمە، وەك كيشانەكدن و پيواندن و ئازمايشكدنى بىنايى و كۆنترۆلى پشت. ھەروەھا لە سەردانى تەندروستى، گۆتوبىژىكى تەندروستى نەجامدەدرىت، كە تيايدا بايەخدەدرى بە پرسى مندالەكە خوى لە بارەى تەندروستىبەمە. لە كاتى خوئندن لە خوئندنگا، فاكسىن پيشكەشكەدرىت. كارمەندانى تەندروستىي قوتابى ئەركى بىدەنگىيان لە سەره تا تو و مندالەكەت ببارىزىن. زۆرتەر بخوئنمە لە بارەى تەندروستى و كۆمەكەمە لە orebro.se

مندالەكەت بىمەكراوہ

ھەممۇ ئەمە مندالانە دەروئە پۇلى باخچەى مندالان و خوئندنگا و بانەى كاتى نازاد بىمەكراون دژ بە رووداو لە ھەممۇ كاتىكدا. زۆرتەر بخوئنمە لە بارەى بىمەمە لە www.orebro.se، كە ھەمىشە فورمى ئاگاداركدنى زىيانى تيادايە.

خویندنگای سهره‌تایی

له شار هوانى نورهېرو دهبیت بهرزه و هندى مندال و قوتابیان بخریته
همر هپیشه وه.

دیموکراسی و بهشدارى و کارتیکردن دهبى و دک بابتهى سهرهکى پهرده و امین
له گهل منداله کهدا به دریزایی ژیانیدا له باخچهى مندالان و خونندن گادا.

نامانج نه و دیه که هموو مندالان دهبى دلنیا بن که پیشده کهون و گهوره دهبى و
نهو زانیارییانه و هرده گرن که پنیو استیان پنی دهبى له کاتى پنیگه شتنیاندا.

هه‌موو مندالی ده‌بێ پروا بۆ خوێندنگای سهره‌تایی

له‌ بابزی ئه‌و ساڵه‌ که‌ ته‌مه‌نی منداله‌که‌ت ده‌بێته‌ هه‌فت ساڵ، به‌که‌م ساڵی خوێندنگای ده‌ستپێده‌کا له‌ ئه‌و نۆ ساڵه‌ خوێندنه‌ی زۆرهم‌لێدا: به‌ پێی یاسا هه‌موو مندال و لاوان له‌ سوێد ده‌بێ برۆن بۆ خوێندنگای سهره‌تایی. قوتابیه‌کان به‌ خۆرای وانه‌یان پێ ده‌وترئ و که‌سه‌ته‌ی خوێندن وهرده‌گرن و فرافه‌ین ده‌خۆن. ده‌بێ هه‌موو قوتابیان له‌ خوێندنگا، زانیاری بناخه‌یی وهره‌گرن، بۆ نمونه له‌ سویدی و ئینگلیزی و ماتماتیکدا. گرنگی ئه‌وه‌یه‌ قوتابیه‌کان قهری ئه‌و شتانه‌ بن که‌ پنیوستیان پێنانه‌ تا راده‌ی ره‌چاوایان. ده‌بێ خوێندنگا ناماده‌ی مندال و لاوان بکا تا بژین و تیبکۆشن له‌ ناو کۆمه‌ڵگادا. هه‌روه‌ها گرنگیشه‌ کاتێ خوێندنگا به‌جێده‌هێنن، بینه‌ خاوه‌ن باوه‌ر به‌خۆبوونیکی به‌رز و لێهاتووی کۆمه‌لایه‌تی باش.

حه‌زکردن له‌ فیربوون گرینگه‌ به‌ درێژایی ژیان

ده‌بێ خوێندنگای سهره‌تایی هانی مندال و لاوان بدا بۆ هه‌زکردن له‌ فیربوون، هه‌زکردنێک که‌ که‌لکار بێ به‌ درێژایی ژیاڵیناندا.

خوێندنگای سهره‌تایی دواي ئامانجه‌ سه‌رتاسه‌رییه‌کان ده‌که‌وێ، به‌لام وانه‌وته‌وی رۆژانه‌ ده‌ستپێی بکهریت له‌ پنیوست و ئاره‌زووی هه‌موو قوتابیه‌ک. قوتابیه‌کان بواری زۆریان هه‌یه‌ بۆ ئه‌وه‌ چالاک بن و پلان دابنه‌ن و به‌ر په‌رسیااری هه‌له‌گرن له‌ رۆژانی کاردا - هه‌موو کاتێ له‌گه‌ڵ یارمه‌تیدانی ئه‌و پێگه‌شهووانه‌ که‌ له‌ خوێندنگاکن.

خوێندنگای جودا

خوێندنگای جودا بۆ ئه‌و مندال و لاوانه‌یه‌ که‌ ناتوانن ئامانجی زانیاری خوێندنگا که‌ به‌ ئه‌نجام بگه‌یه‌نن به‌ هۆی ئه‌وه‌وه‌ شێوه‌ ناناسایی پێشکه‌وتنیان هه‌یه‌. ئه‌مانه‌ خوێندکاری گونجاو وهرده‌گرن به‌ پێی توانا، ئه‌وه‌نه‌ زۆر بێ تا به‌رامبه‌ر به‌ ئه‌و خوێندکارییه‌ بێ که‌ خوێندنگای سهره‌تایی ده‌یدا.

خوێندنگای جودا پێکهاتوه‌وه‌ له‌ نۆ ساڵی خوێندن و ساڵی ده‌هه‌م ئاره‌زوومه‌ندانه‌یه‌. پۆلی خوێندنگای جودا له‌ زۆر خوێندنگای سهره‌تایی هه‌یه‌.

دەتوانى داخوازىنامە پېشكەشپكەمى تا مىندالەكمەت لە شەش سالانمە دەستىكا بە خويندن لە خويندنگاى سەرمەتايى. داخوازىنامە پېشكەشكەمى لە رىگەي پەيوەندىكرن بە ئەمى خويندنگاوه كه مىندالەكمەت سەر بە ئەمە (خويندنگاى دەستىشانكر او).

نەو پىنگەيشتوانە كه لە خويندنگاى سەرمەتايى كار دەكەن

لە خويندنگاى سەرمەتايى، مىندالان توشى زۆر كەسى پىنگەشتوو دەين، بىجگە لە مامۆستاىان لەوانە كه دەيانىين، پەروەردەكارى كاتى نازاد و مامۆستاىانى باخچەى مىندالان و پەروەردەكارى تايبەت و نەخوشقان و بەرپوهرى خويندنگا و جاروبارىش كەسانى توانادارى جۆراوجۆر هەن لەمى ئەگەر كەسنىك پىوستى بە يارمەتى تايبەت هەبى.

گۆتوبىژى پىشكەوتن و مافى كار تىكرن

وەك دايك يان باوك تۆ گرنگترىن كەسپىت لە ژبانى مىندالەكمەت و دەزانىت كه تۆ دەتوانى كار تىبىكەيتە سەر خويندكارىي مىندالەكمەت. هەموو خويندنگاىكى سەراتايىش هەلسوكەوت دەكا لەگەل پرسى ديموكراسىدا. دەتوانن ئەمە بكەن، بۆ نمونە لە ئەنجومەنىكى خويندنگادا كه دايكو باوكيش تىايدا دەين.

قوتابىيەكان بووارى زۆريان هەمى بۆ ئەمە لەگەلدا بوون و پلانى ناوهرۆكى وانەوتنەوى خويندنگاكه دابنەن - هەموو كاتى لەگەل يارمەتيدانى ئەمى پىنگەيشتوانە.

مامۆستاكان گۆتوبىژى پىشكەوتن ئەنجامدەدن لەگەل قوتابىيان و سەرپەرشتەكانىاندا بە لاين كەمەوه بەكجار لە نپوسالىكى خويندندا. لە گۆتوبىژمەدا مرۆف لىكۆلنەوه دەكا لە بارەى تا چ رادەيهك مىندالەكه كامەرانە لە خويندنگاكه و پىكەوه بەرنامەى پىشكەوتنى كەسپىيەك (IUP) دادەنەن بۆ فېربوونى بەردەوامى مىندالەكه.

گواستنهوهی قوتابیان

ئەو منداڵانە کە مەلایان دوورە لە خوێندنگاکانیا ئەمە بە خۆراییی دەگوێزرێنەوه، بەلام تەنیا بۆ خوێندنگا دەستتێشانکراوەکانیان. بەگشتی ئەو قوتابییە لە خوێندنگای سەرئاییی دەخوینێ مافی گواستنهوهی ھەبە ئەگەر مەودای نیوان مأل و خوێندنگاکە بە لای کەمەوه: سێ کیلومەتر بێ بۆ پۆلی باخچەیی منداڵان و پۆلی خوێندنی سەرئاییی 1-3 و چوار کیلومەتر بۆ پۆلی خوێندنی سەرئاییی 4-6 و پینچ کیلومەتر بۆ پۆلی خوێندنی سەرئاییی 7-9. بیجگە لە مەودای نیوان مأل و خوێندنگاکە، قوتابیی مافی گواستنهوهی ھەبە بە خۆراییی ئەگەر ناساییشی رێگەوبان خراب بێ یان ھۆیکە تاییبەت ھەبێ، بۆ نمونە وەك نەخۆشی.

زمانی زگماک کە سویدی نیە

ئەو منداڵە ئەگەر سەرپەرشتەکەیی زمانی زگماکی سویدی نەبێ، مافی ھەبە وانەوتنەوه وەر بگرن لە زمانە زگماکەکەیی خۆی ئەگەر زمانی رۆژانەییان بێ، بۆ نمونە لە مأل پینی بدوین. ئەو منداڵە ئەگەر زمانی زگماکی سویدی نەبێ، مافی ھەبە وانەوتنەوه وەر بگرن لە بابەتی "سویدی وەك دوو ھەم زمان". ھەم وانەوتنەوهی زمانی زگماک و ھەم سویدی وەك دوو ھەم زمان، بناخەییکی گرنگ بۆ فیربوون. بۆ ئەو قوتابییانە کە زمانی زگماکیان سویدی نیە و پینوستانیان بە یارمەتی زمانە لە خوێندنگانیا، رینماییکردنی خوێندکاری ھەبە لە زمانی زگماکیان.

يارمەتتى تايپەت

ھەموو منداڭ و گەنجى پېئوسىتىيان بە يارمەتى ھەيە لە خوڭدنگاى سەرەتايى بۇ پېشكەوتنىيان و فېربوونيان. ھەندىك كات بەشى لىيان پېئوسىتىيان بە يارمەتى زياتر ھەيە لە ئەوانىتر. يارمەتكە دەگونجرى لەگەل پېئوسىتى و ھەلمومەرچەكانى قوتاببىكەدا. لەوانەيە شىۋەى كارکردن لە ناو ئەو دەستە، كە قوتاببىكە تىيائەتى دەيى بگۆررى يان نامرازى يارمەتيدانى تەكنىكى بەكار بەينرى يان يارمەتى زور وەربگرى لە پىنگەشتوومەكان.

نەگەر بخوازن خوڭدنگاى سەرەتايى بگۆرئەۋە

خوڭدنگاىكى شارەوانى دەبىت بە پلەى يەكەم ئەو مندالانە وەربگرىت كە خوڭدنگاگە بۇيان دەستنىشان كراۋە. پاشان خوڭدنگاگە دەتوانىت شوين پېشكەش منداڭانى تر بكات. ئەگەر دەخوازىت خوڭدنگاگەت بگۆرئەۋە بۇ خوڭدنگاىكى شارەوانى تر، داخوازىنامەيەك پېشكەش بكە بۇ ئەو خوڭدنگاگە كە دەخوازىت بۇى برۆيت. لە orebro.se دەتوانىت زانىارى زورتر بخوڭدنگاگە لەبارەى رېسكانى ھەلبۇاردنى خوڭدنگاگە و لەبارەى چۆنەتى مامەلەكردى.

نيورۇوخسار

ھەندى خوڭدنگاى سەرەتايى لە ئورەرو شىۋەيەك لە نيورۇوخسارىان ھەيە، بە زورى لە پۇلى چوار يان ھەقتەۋەيە. ئەگەر دەخوازى بزانىت چ نيورۇوخسارى ھەيە و اتابان چيە، دەتوانىت زانىارى وەربگرى لە www.orebro.se يان لە مالىپىرى خوڭدنگاگە، ناۋى خوڭدنگاگە/www.orebro.se.

خویندنگای سەرەتایی سەر بەخۆ

خویندنگای سەرەتایی سەر بەخۆ دەبریتەر تۆه له لایەن خەڵکی ترهوه، نەك له لایەن شارەوانییەوه. ئەم خویندنگایانەش دەبریتەر تۆه بە پێی ئەو یاسا و رێبازانە كە خویندنگای سەرەتایی سەر بە شارەوانی بە پێی دەبریتەر تۆه و دەبیت دامی نەتەوی خویندنگا پەسەندیبكا.

زۆر خویندنگای سەرەتایی سەر بەخۆ هەیە لە تۆرەبرو. خویندنگا سەرەتایی سەر بەخۆكان هەموو كەسێ وەر دەگرن، بەلام نیاپاندا، منداڵ شوێن پێی نادری بە شێو مێهکی ئۆتوماتیک. دەبی داخوارینامە پێشكەش بکری تا منداڵ بتوانی لەوئ بخرینی. خویندنگا سەرەتایی سەر بەخۆكان كەوتەپێش نادەن بە ئەو منداڵانە كە لە نزیکی خویندنگا كە دەژین.

چی خویندنگای سەرەتایی دەباتەر تۆه؟

له لایەنی نەتەوی مێهه، خویندنگا دەبریتەر تۆه بە هۆی یاسای خویندنگا و بەرنامەى كۆتیر كە پەرلەمان بریاریان دەدا. میری بریارى بەرنامەى خویندکاریی و بەرنامەى كۆرس دەدا. له لایەنی ناوچەییەوه، هەر خویندنگایەكى سەرەتایی بریارى بەرنامەى چالاكى خۆی دەدات. دەتوانیت بەرنامەكانى چالاكى بوینتەوه له www.orebro.se و له مألپەری خویندنگاكان.

یانہی کاتی نازاد

جۆره كاتى پەرسىتارىيى

بۇ ئەمى مىندالانە كە لە تەمەنى خويندىنى سەرتايىن، جۆرى پەرسىتارىيى جودا ھەيە لە دەرموھى كاتى خويندىنگا:

- يانەى كاتى نازاد
- پەرسىتارىيى پەرومردە
- كاروبارى كاتى نازادى كراوھ

يانەى كاتى نازاد ئاسايىتەرىن شىوھى پەرسىتارىيە. لە 1 جولاي 2009 وھ دايكوباوك دمتوانن بۇ مىندالەكەيان تەنانتە شىوھىمەك لە پەرسىتارىيى پەرومردە ھەللىژىرن. كاروبارى كاتى نازادى كراوھ، دانراوھ بۇ ئەمى مىندالانە كە تەمەنىان 10-12 سالە. مىندالەكان نونووس ناكرىن لە كاروبارى كاتى نازادى كراوھ و خىزانەكان خويان بىر يار دەمەن مىندالەكەيان چەند جار لەمۇن بى.

بۇ مىندال لە تەمەنى خويندىنى سەرتايىدا

ھەمو مىندالەكە تەمەنىان شەش سال تا دوانزە سالە و دايكوباوكيان كاردەكەن يان دەخوينن، مافى رۇيشنتيان ھەيە بۇ يانەى كاتى نازاد - ئەمە نىمە بە قسەى رۇژانە پىي دەللىين يانەى كاتى نازاد (fritids). مىندالەكان دمتوانن لە يانەى كاتى نازاد بن لەم ماوھىە كە دايكوباوكيان كاردەكەن يان دەخوينن و ئەمە كاتى رۇيشنتن بۇ كار يان خويندىن يان گەرانەھە لەمۇن دەگرىتەھە. ھەروھە مىندال دمتوانن شونىنى كاتى نازادى ھەي لەبەر ھويى تايىمەتى. مىندالە ئەمى دايكوباوكانە كە بە دوای كارا دەگرىن يان پشوو دايكوباوكيان ھەيە، مافىان نىە لە وەرگرتنى شوين لە يانەى كاتى نازاددا.

يانهى كاتى نازاد چيه؟

يانهى كاتى نازاد چالاكيبهكى دستهينى پسر و مردهينى كه تهاوكهري خويندنگايه و پيشكشيشى كاتيكى نازادى پرمهيهست و يارمهتبيهمى گرنى له پيشكمتندا دهكا به مندالهمكان. يانهى كاتى نازاد كراوتهمه بو مندالان پيش و پاشى چوون بو خويندنگا و له ماوهى پشوى خويندنگايشدا.

چالاكيبهكان له يانهى كاتى نازاددا دهين خوش بن و به پينى نارزوو و دهستپيشخهري مندالهمكان بن و بگونجرتين لهگهل ههلو مارجى جوراوجورياندا.

چى پهريستيارينى مندالنى خويندنگا دهباتهريوه؟

بهرنامهى خويندنگارى خويندنگاي سهرمتايى (Lgr 11)، يانهكانى كاتى نازاديش دهگريتهمه. بهرنامهى خويندنگارى خويندنگاي سهرمتايى بايهخدهدا به شتائى و مك و مكبهكبوونى نرخى مرؤف و ريز و دلنبايى و نارزوو له فيربوون - شتائى كه دهين زالبن به سهر وانومتهمه هم له خويندنگا و هم له چالاكيبه يانهى كاتى نازاددا.

داخوازينامه

تو كه بهزورى پيشكشيشى داخوازينامه دهكبهت بو شوين له بنكهى چالاكيبه كاتى نازاد كاتيك مندالهمكمت دستدهكات به رويشتن بو كلاسى قوناناعى پيش خويندنگا. پيشكشكردين داخوازينامه بو بنكهى چالاكيبه كاتى نازاد، دهكرت له رينى خزمهتگوزاريى نهلهكتر و نيكى

داخوازينامه بو بنكهى چالاكيبه كاتى نازاد "Ansökan till fritidshem" كه ههيه له orebro.se

يانهى كاتى نازاد تهنيا له پشوى خويندن و رورزانى خويندن

كاتى مندالهمكه له يانهى كاتى نازاده تهنيا له پشوى خويندن و رورزانى خويندندا (15 رور زورترين ماويه له نيوسالى خويندنيكدا)، نهى كاته نهمه پينى دهوترين دانانى نيوسالى خويندن. دوا بهروار بو پيشكشكردين داخوازينامه بو دانانى نيوسالى خويندن 1 جولايه (بو نيوسالى پايز) و 1 جانويه (بو نيوسالى بههار). نهگهر مندالهمكه نپستا دهروات بو يانهى كاتى نازاد و دهخوازين ببيگورين بو دانانى نيوسالى خويندن، نهى كاته ماوهى ناگاداركرن نيه بو گورين.

پهرستیاریی شهو

نهو دایکوباو کانه که کاردهکن پاش کاتر میری 20.00 له تئوارانی روژه ناساییهکاندا یان له روژه پشووکاندا، دتوانن داخوازینامه پیشکش بکنن بو پهرستیاریی شهو بو مندالنهکانیان. دهیی کاتی کارکردنی دایکوباوکهکان بسللمینرئ به گمراهینامه و خشتهی کات و پیشکش بکرین پیکهوه لهگهئ داخوازینامهکدا.

چهئی خهرجی دهچئی؟

مزی بناخهیی دانانی مندالنیگ له یانهی کاتی نازاددا 2 له سمدی داهاته. خهرجی یانهی کاتی نازاد هس بهو شئومییه که له پهرستیاریی مندال دهکرت، مزیکی دیاریکراو ددهی به بی رمچاوکردن له چهئد کاژیر مندالهکمت لهوئ دهمینتتهوه. چهئیتی خهرجهکه دهکموئته سسر داهاتی گشتی خیزانهکه لهو شوئنه مندالهکه ناونوسکراوه. نهگس چهئد مندالنیگت ناونوسکراون له یانهی کاتی نازاد یان له پهرستیاریی مندال، نهو کاته مزهی هس مندالی کهمدهینتتهوه. زورتر بخوئنه له بارهی خهرجهوه له www.orebro.se

دراودانهوه به هوئی نهخوشییهوه

نهگس مندالهکمت نهیتوانی بروا بو یانهی کاتی نازاد بو ماوهیکی درئژ به هوئی نهخوشییهوه، دتوانی مزهکه وهگریتهوه له پانزههمین روژی نهخوشکموئتئیدا. بو نههم مهبسته پیشکشی داخوازینامه دهکهی به پرکردنهوهی فورمی که له ناوی www.orebro.se ههیه. له فورمهکه دهیی بهریوهبری خوئندنگاکه بسللمینئ که مندالهکه نهرویشتوه بو خوئندنگاکه. فورمهکه دهئیری کاتی مندالهکمت نهخوشییهکهی نهماوه و چاکبوتتهوه.

كاتەكان پيشكەش بگه

دەبىي خىستەيمىكى كات پيشكەشكىگە بۇ مائەنەنى مەندالەكەت لە يانەنى كاتى ناز ادا. خىستەنى كاتەكە دەبىتە بناخەبە بۇ بەرنامەدانانى چالاكەتەكان. كاتى بەجىپەشتىنى مەندالەكە دەبىت ئەمەندەنى كاتى كار كەردن يان خويندەنى داىكوباكەكە بى و كاتى گەشت. فورم بۇ خىستەنى كات ھەبە لە www.orebro.se يان لە يانەنى كاتى ناز ادا.

رۆژانى بەرنامەدانانى كارمەندەكان

ھەموو نيو مەسلىك جارىك يان چەند جارى كارمەندەكان رۆژى خويندەكان ھەبە. لەم رۆژانە، يانەنى كاتى نازاد لەموانەبە داخزىت. بۇ ئەم كەسە لەم رۆژانە ناتوانى پەرسىتارىيى مەندالەكەنى بگات، نىمە چارەسەر كەردنى كاتىمان ھەبە بۇى. پەبەندى بگە بە يانەنى كاتى نازادى مەندالەكەتەمە تا بزانى چ چارەسەر نىك دەكرىت لە ناوچەكەت.

پشوو لە ھاويناندا

لە ھاوينا نازور لە مەندالان نازور بۇ يانەنى كاتى نازاد. مەندالەكەت دەتوانى تا 90 رۆژ، جيون - ئوگوست نەروا بۇ يانەنى كاتى نازاد (لە ئەم دوابى سالىكە 60 رۆژىتر مافى ھەبە) بى ئەمە شوپنەكەنى لەدەستىدا. لە ماوەنى نەچوون بۇ يانەنى كاتى نازاد، مزی شوپنەكە دەدەنى، مەروۇف دراو دەدا وەك ئابوونە بۇ مافبوونى لە ھەبەوونى شوپن لە يانەنى كاتى نازاد.

واز ھىنان لە شوپن

كاتى مەندالەكەت دەبەوونى واز بىننى لە يانەنى كاتى نازاد، كاتى ھەلموشاندەنەوى رۆپىشنى بۇ يانەكە 60 رۆژى سالىنامەبە (نېزىكەنى دوو مانگ). مەز دەدەنى لە ماوەنى ھەموو كاتى ھەلموشاندەنەوى. كاتى ھەلموشاندەنەوى دەستىدەكە لەم رۆژە پيشكەشى فورمەكە دەكەنى. فورمەكە لە www.orebro.se يان لە يانەنى كاتى نازادى مەندالەكەت ھەبە. مەندالەكەت دەكرىن بە شىو مەبەكى ئووتوماتىك كاتى پولى شەشەمى سەرتايى تەمادەكە.

زانبارى فرەتر

دەتمەئۆ زۆرتەر بزانی لە بارەى خویندنگای سەرەتایی لە شارەوانی ئۆرەبرودا؟
سەردانی orebro.se بکە یان مألپەری تاییەتی خویندنگاکە
ناوی خویندنگاکە/orebro.se

بە ڕیگەى خزمەتگوزارى کریان، 019-21 10 00، دەتوانی تەلەفۆن بکەى بۆ هەموو خویندنگا سەرەتاییەکانمان و بۆ ئەو
رامیاریکارانە کە بەرپرسیارى خویندنگاکان لە ئۆرەبرو.

بەشى زانبارى شارەوانی ئۆرەبرو 2010. وینە: لئیف یوانسون، کیکى فونبو، ئۆگوست ئۆبیری/ نەرشیفى وینە.س ی
Bild: Leif Johansson, Kicki Funbo, August Åberg/Bildarkivet.se

www.orebro.se

Örebro kommun
Förvaltningen förskola och skola

019-21 10 00
orebro.se

2016

FOTO: LEIF JOHANSSON, KICKI FUNBO, AUGUST ÅBERG/SCANDINAV BILDBYRÅ
PRODUKTION: KOMMUNIKATIONSAVDELNINGEN
TRYCKERI: ÅTTA.45

Miljömärkt trycksak, 3041 0001